U 37/2025 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi puitteiden vahvistamisesta ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi annetun asetuksen (EU) 2021/1119 muuttamisesta (eurooppalainen ilmastolaki)

Talousvaliokunta 9.9.2025

LASSI AHLVIK, Ilmastopaneelin jäsen
Ympäristötaloustieteen professori, Helsingin yliopisto

SUOMEN ILMASTOPANEELI

Yleisiä huomioita

- Komission esittämä 90 prosentin tavoite ja valtioneuvoston myönteinen kanta ovat kannatettavia ja perusteltuja
  - Perustuu ESABCC:n toteutettavuusanalyysiin, ja tältä osin tavoite perustuu parhaaseen tieteelliseen tietoon, kuten eurooppalainen ilmastolaki edellyttää
  - Oikeudenmukaisuusperiaatteiden valossa olisi ollut suositeltavaa tähdätä lähemmäs 95 prosentin tavoitetta

- Kustannustehokkuus ja teknologianeutraalius ovat hyviä periaatteita
  - Päästöjen hinnoittelun (esim. ETS1 ja ETS2) laajentaminen ja kiristäminen
  - Huolellisesti suunnitellut päästösektoreiden väliset joustot

- Suomen on varmistettava, että kansallinen ilmastopolitiikka on linjassa jo vuoden 2030 EU-tavoitteiden kanssa, jotta se voi uskottavasti tavoitella vuoden 2040 tavoitetasoa.
  - Riittämätöntä etenkin LULUCF-sektorin velvoitteisiin nähden ja epävarmaa taakanjakosektorin päästövähennystavoitteiden saavuttamiseksi

Huomioita teknisiin ja luonnon nieluihin liittyvistä linjauksista

- Teknisten nielujen (BECCS ja DACCS) sisällyttäminen päästökauppaan tulisi tehdä harkitusti
  - Vaarana alempi päästöoikeuden hinta, puhtaiden investointien hidastuminen sekä markkinavakausvarannon toiminnan vaarantuminen
  - Ilmastopaneelin ehdotus: korjataan päästöoikeuksien määrää, jotta päästöoikeuksien ennakoitu hintakehitys ei vaarannu

- Ilmastopaneeli korostaa, että tekniset nielut eivät korvaa luonnon nieluja ja niiden erillistavoitteen säilyttäminen EU:n ilmastoarkkitehtuurissa on jatkossakin perusteltu
  - BECCS tuottaa pysyviä poistoja vain, jos luonnon hiilinieluja ei samanaikaisesti pienennetä
  - Jos jäsenvaltio ei täytä EU-lainsäädännön LULUCF-kestävyyskriteereitä, se voi rajoittaa mahdollisuuksia myydä BECCS-päästöoikeuksia päästökaupassa
  - Ilman harmonisoitua ohjausta tekniset nielut voivat vaikuttaa negatiivisesti maankäyttösektorin nieluun

Huomioita kansainvälisten yksiköiden käytöstä

- Suomen ilmastopaneeli katsoo, että vuoden 2040 tavoite tulisi saavuttaa ensisijaisesti EU:n sisäisin toimin
  - Nykyisen eurooppalaisen ilmastolain mukaan vuosien 2030 ja 2050 tavoite tulisi saavuttaa EU:n sisäisillä toimilla, ja ESABCC on suosittanut samaa periaatetta myös 2040-tavoitteen osalta
  - Huonosti toteutettuna kansainvälisten yksiköiden käyttö voi heikentää EU:n ilmastojohtajuutta ja vaarantaa ilmastotavoitteen

- Mikäli kansainvälisten yksiköiden käyttö katsotaan poliittisesti välttämättömäksi, Ilmastopaneeli katsoo, että:
  - Yksiköiden laadulle tulee asettaa EU-tasolla tiukemmat laatuvaatimukset
  - Niiden osuus ei ylitä nyt esitettyä kolmea prosenttia EU:n kokonaistavoitteesta
  - Yksiköitä ei tule liittää osaksi EU:n päästökauppaa

Kiitos!

LASSI AHLVIK
Ilmastopaneelin jäsen
Ympäristötaloustieteen professori, Helsingin yliopisto
lassi.ahlvik@helsinki.fi

ILMASTOPANEELI
info@ilmastopaneeli.fi